

Sessió I

Ciència Ciutadana

Living Lab Ebre Bioterritori

Amposta

15.02.24

Biodiversitat.....	2
Natusfera	2
Moquito Alert	2
Planttes.....	2
Observadores del Mar	2
ornitho.cat	3
eBird	3
Qualitat de l'aire.....	4
CompAir.....	4
Gravity	4
NordicPATH.....	4
Aigua.....	5
RiuNet.....	5
Observatorio Ciudadano de la Sequia.....	5
Spotty Rain	5
CrowdWater.....	5
Agroecologia.....	6
Agroecology Map.....	6
Vigilantes del suelo.....	6
Mobilitat sostenible	6
BiciZen.....	6
Plataformes on trobar més projectes de ciència ciutadana.....	7

Biodiversitat

Natusfera

Natusfera és la versió espanyola de iNaturalist, una xarxa social en línia de persones que comparteixen informació sobre la biodiversitat per ajudar-se mútuament a aprendre sobre la natura. El seu objectiu principal és connectar les persones amb la natura. Tot i que no és un projecte científic en si mateix, iNaturalist és una plataforma per a projectes de ciència i conservació, proporcionant dades obertes valuoses per a projectes de recerca, gestors de terres, altres organitzacions i públic en general. És l'aplicació principal per a la recopilació col·laborativa de dades de biodiversitat en llocs com Mèxic, Àfrica del Sud i Austràlia. La majoria del programari de iNaturalist és de codi obert.

Coordinació: iNaturalist

<https://spain.inaturalist.org/>

Moquito Alert

Mosquito Alert és una plataforma de participació ciutadana per a la investigació i gestió de mosquits (el mosquit tigre, *Aedes albopictus*, i el mosquit de la febre groga, *Aedes aegypti*). Aquests són vectors de malalties globals com el Dengue, el Chikungunya i el Zika. El projecte es centra en investigar, seguir i controlar a Espanya aquestes dues espècies a través de la plataforma anomenada Mosquito Alert i l'aplicació de telèfon mòbil homònima. Pel que fa al mosquit tigre, el projecte es centra en el seguiment de la seva expansió, mentre que pel mosquit de la febre groga, es centra en la seva detecció.

Coordinació: CREAF, CEAB-CSIC e ICREA

<https://www.mosquitoalert.com/ca/>

Planttes

Planttes té com a objectiu informar sobre la presència de plantes al·lèrgiques al nostre entorn i el nivell de risc d'al·lèrgia en funció del seu estat. L'objectiu és ajudar a comprendre millor la relació entre el medi ambient i les malalties al·lèrgiques, contribuint a millorar la qualitat de vida de les persones que les pateixen. Amb Planttes, la ciutadania pot contribuir a elaborar un mapa de l'estat fenològic (presència de flor tancada, de flor oberta i/o de fruit) de les plantes de l'entorn que causen al·lèrgia.

Coordinació: UCBA-UGR

<https://www.planttes.com/>

Observadores del Mar

Observadores del Mar és una plataforma de projectes científics que recopila observacions i experiències de la ciutadania sobre fenòmens que ocorren al mar. L'objectiu és realitzar investigació marina. Es recopilen dades sobre la distribució i abundància d'espècies marines comunes, l'aparició d'espècies marines "rars" o invasores, o la presència d'efectes sobre l'ecosistema (mortalitats d'organismes, contaminació superficial i del fons). Les dades s'utilitzen en projectes de recerca per comprendre millor quins són els efectes que el canvi climàtic, la contaminació, els canvis en la biodiversitat, les invasions d'espècies exòtiques i la sobrepesca sobre el mar. La plataforma web compta amb la participació d'experts de diferents centres de recerca nacionals i internacionals que validen i comenten les observacions rebudes. La web es converteix així en un punt de trobada entre punts de vista ciutadans i científics, amb l'objectiu de crear coneixement de manera conjunta. Per fomentar la col·laboració, s'organitzen jornades de formació i divulgació per al públic en general i les escoles. Si t'agrada el mar, busques, naveges, pesques, practiques esports aquàtics tant de forma professional com aficionada, o vas a la platja, pots col·laborar amb 14 projectes d'aquesta plataforma de #cienciaciutadana.

Coordinació: CSIC

ornitho.cat

Ornitho.cat és el portal web dedicat a l'intercanvi d'informació sobre les observacions d'ocells, mamífers, amfibis, rèptils, peixos d'aigües continentals, libèl·lules, papallones diürnes, papallones nocturnes, cigales, ortòpters, coleòpters saproxílics, lluernes, crancs de riu, llimacs i cargols continentals, bivalves d'aigua dolça i orquídiades de Catalunya.

Coordinació: Institut Català d'Ornitologia

<https://www.ornitho.cat/>

eBird

eBird va començar amb una idea senzilla: que les persones que observen aus tenen coneixements i experiències úniques. La meta del projecte és recollir aquesta informació en forma de llistes d'aus, arxivar-la i compartir-la de forma gratuïta amb la finalitat d'habilitar nous enfocaments basats en dades ciutadanes, per a la ciència, la conservació i l'educació. Al mateix temps, eBird desenvolupa eines per a què observar aus sigui més gratificant. Des de permetre la gestió de llistes, fotos i gravacions d'àudio, fins a veure mapes de distribució d'espècies en temps real i rebre alertes que permetin saber quan s'han observat espècies. S'esforcen per proporcionar la informació més actualitzada i útil per a la comunitat de persones observadores d'aus. eBird és el projecte de ciència ciutadana relacionat amb la biodiversitat més gran del món, amb més de 100 milions de registres d'aus contribuïts cada any pels observadors d'aus d'arreu del món. Una iniciativa col·laborativa que compta amb centenars d'organitzacions col·laboradores, així com milers d'experts regionals i centenars de milers d'usuaris. eBird és gestionat pel Laboratori d'Ornitologia de Cornell.

Coordinació: Cornell Lab

<https://ebird.org/home>

Qualitat de l'aire

CompAir

CompAir ajuda a les ciutats i les regions a millorar la qualitat de l'aire augmentant la qualitat de les dades de ciència ciutadana que ajuden a prendre decisions. Equipant a la ciutadania amb sensors fàcils d'utilitzar i taulells de dades, es supleen les mancances en les dades oficials. Així, s'aconsegueix impulsar canvis personals i de polítiques necessaris per a un futur sostenible.

Coordinació: Digital Vlaanderen

<https://www.wecompair.eu/>

Gravity

La creixent urbanització requereix que les ciutats hagin d'augmentar la els ecosistemes naturals. En el projecte GRAVITY explora com els sostres i les parets verdes poden contribuir a la biodiversitat i la salut dels ecosistemes dels centres urbans, tot aconseguint també els objectius climàtics. Aquest projecte cartografia, monitoritza i modela la biodiversitat dels sostres i les parets verdes existents a diferents escales, centrant-se en les solucions i també en la seva connectivitat i sinergies amb altres solucions basades en la natura a la ciutat. La monitorització de la biodiversitat es veu reforçada utilitzant la plataforma Biodiversity4all, maximitzant la recopilació de dades i contribuint a la consciència ambiental de la ciutadania ciutadans.

Coordinació: Universidade de Lisboa

Idioma: Anglès

<https://www.projectgravity-ist.com/>

NordicPATH

NordicPATH és un projecte sobre ciutats participatives, saludables i centrades en les persones a la regió nòrdica. L'objectiu global de NordicPATH és establir un nou model de participació ciutadana i planificació col·laborativa als països nòrdics. Aquest està centrat en la qualitat de l'aire urbana i està interconnectat amb el repte del canvi climàtic. La seva recerca es centra en estratègies per involucrar a la ciutadania en el procés de canvi sociotecnològic i els serveis que conformaran les futures ciutats sostenibles amb un enfocament centrat en les persones. NordicPATH investiga com les tecnologies poden facilitar processos de co-disseny col·laboratiu de solucions per configurar ciutats més habitables, saludables i sostenibles per a tothom. La principal pregunta de recerca és, per tant, si els processos de governança de baix cap amunt ("bottom-up") es poden combinar amb la planificació urbana i el disseny de polítiques ambientals importants.

Coordinació: Aalborg University

Localització: Noruega, Suecia, Finlàndia i Dinamarca

Idioma: Anglès

<https://www.projectgravity-ist.com/>

Aigua

RiuNet

RiuNet és una eina educativa interactiva que guia a qualsevol ciutadà en la diagnosi de l'estat hidrològic i ecològic d'un riu. Al mateix temps, és un projecte de ciència ciutadana ja que proporciona dades científiques als investigadors del Grup de Recerca Freshwater Ecology, Hydrology and Management (FEHMLab) del Departament de Biologia Evolutiva, Ecologia i Ciències Ambientals de la Universitat de Barcelona.

Coordinació: FEHM – UB

Idiomes: Català, Castellano, English

<https://www.ub.edu/fem/index.php/ca/inici-riunet>

Observatorio Ciudadano de la Sequia

L'Observatori Ciutadà de la Sequera és un projecte de ciència ciutadana que té com a objectiu avançar en el millor coneixement del risc de sequera a Espanya. El projecte proposa noves eines basades en tecnologies d'informació geogràfica, aplicacions web i intel·ligència artificial, orientades a afavorir el treball deliberatiu i col·laboratiu, garantir una participació pública activa i real, millorar els processos de presa de decisions en matèria de gestió de l'aigua i la sequera, i, en definitiva, millorar el necessari diàleg entre la ciència, la política i la societat.

Coordinació: Universidad Pablo de Olavide

<https://observasequia.es/>

Spotty Rain

Spotty Rain té com a objectiu compartir recursos per gestionar els riscos de sequera a tot el Great Plains (USA). Patrocinen programes per biblioteques que fomenten la participació comunitària, mitjançant la monitorització voluntària de sequeres a través de diferents xarxes. Aquestes persones poden fer el seguiment, informar i planificar esdeveniments futurs de sequera. En aquest projecte, les biblioteques tenen un paper clau mitjançant l'organització de formació de persones voluntàries, facilitació de discussions comunitàries, implementació programes educatius i foment de l'accés a informació per a la planificació de sequeres.

Coordinació: Oklahoma Water Resources Center, Southeast Oklahoma Library System

Localització: USA

Idioma: English

<http://www.spottyrain.org/>

CrowdWater

CrowdWater és un projecte que promou la recopilació de dades independent i fiable per part de la ciutadania. La intenció és que, a partir d'aquestes dades, es faci modelització d'inundacions i sequeres. Aquests models pretenen ser un complement a les mesures existents, per tal que pugui ser aplicat en àrees remotes i regions amb baixa disponibilitat de dades.

Coordinació: Universitat de Zurich

Idioma: Español, Français, English, Deutsch

<https://crowdwater.ch/en/start/>

Agroecologia

Agroecology Map

L'objectiu de Agroecology Map és desenvolupar una eina, o una sèrie d'eines, que permetin connectar a les persones que es dediquen a l'agricultura, organitzacions de productores, consumidores i altres potencials usuàries finals arreu del món. L'objectiu és fer participar a la societat, de manera inclusiva, a en els moviments d'agroecologia, donar suport a l'adopció sostenible de l'agroecologia, contribuir a la recopilació de dades relacionades amb la temàtica així com co-crear i compartir informació per omplir de coneixement les mancances sobre el rendiment de l'agroecologia.

Coordinació: Agroecology Map – CIFOR-ICRAF

<https://onemillionvoices.agroecologymap.org/>

Vigilantes del suelo

Mitjançant campanyes de ciència ciutadana, les participants de Vigilantes del Suelo recullen mostres de sòl del seu entorn, les quals analitzaran per conèixer el seu estat de salut. Els resultats obtinguts en cada zona serveixen per elaborar un mapa nacional de la salut dels nostres sòls. Vigilantes del Suelo proporciona a les participants un kit per a la recopilació i anàlisi de mostres de sòl. A més, els resultats obtinguts podran ser ubicats i geoposicionats a través d'una aplicació mòbil que contribuirà a crear el mapa de qualitat dels nostres sòls.

Coordinació: Ibercivis

<https://vigilantesdelsuelo.es/>

Mobilitat sostenible

BiciZen

BiciZen és una plataforma col·laborativa que té com a objectiu fer que les regions urbanes siguin més aptes per a l'ús de la bicicleta. La plataforma permet a les usuàries compartir dades i informació sobre ciclisme. Per exemple, les ciclistes poden compartir informació sobre aparcaments per a bicicletes, robatoris, seguretat, conflictes amb altres usuàries de la via o obstruccions als carrils bici. També permet fer suggeriments per millorar la infraestructura ciclista i informar sobre experiències positives en bicicleta. La plataforma també pot ser utilitzada per activistes, urbanistes i investigadores que vulguin documentar i estudiar fenòmens relacionats amb la bicicleta. Les dades recopilades a la plataforma BiciZen proporcionen un registre permanent i de llarg termini d'aspectes i fenòmens relacionats amb el ciclisme. A més, aquestes dades són obertes i gratuïtes per a qualsevol que vulgui utilitzar-les.

ICTA-UAB

<https://www.bicizen.org/>

Plataformes on trobar més projectes de ciència ciutadana

- EU-Citizen Science (Europa): <https://eu-citizen.science/>
- Scistarter (EE.UU): <https://scistarter.org/>
- Zoo Universe (UK): <https://zooniverse.org>
- Observatorio de Ciencia Ciudadana (España): <https://ciencia-ciudadana.es/>